

ΘΕΜΑ: ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Σπουδάστρια: Ξενοκτιστάκη Νεκταρία
Εισηγητής : Τερζάκης Δημήτριος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	18
2. Προσέγγιση της έννοιας του συνεδριακού τουρισμού.....	18
3. Ιστορική ανασκόπηση του συνεδριακού τουρισμού.....	20
4. Διακρίσεις συνεδριακού τουρισμού.....	23
5. Συνοδεία συνέδρων.....	26
6. Χρόνος διεξαγωγής συνεδρίων.....	27
7. Τόπος διεξαγωγής συνεδρίων.....	28
8. Εποχικότητα συνεδριακού τουρισμού.....	30
9. Ορολογία συνεδριακού τουρισμού.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	35
10. Ο ρόλος του επαγγελματικού τουρισμού στην ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού.....	35
11. Προοπτικές ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα.....	36
12. Μερίδιο του συνεδριακού τουρισμού στην συνολική τουριστική δραστηριότητα	38
13. Γεωγραφική κατανομή των συνεδριακών δραστηριοτήτων.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	43
14. Ο συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα – Δυνατότητες και προοπτικές συνεδριακού τουρισμού.....	43

15. Πολιτική για την προώθηση της ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού.....	46
16. Ο ρόλος του Κράτους.....	48
17. Σύνοψη – συμπεράσματα.....	51
18. Βιβλιογραφία.....	58

Πρόλογος

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει καταστεί σαφές ότι η διεθνής άνοδος του επαγγελματικού τουρισμού και ιδιαίτερα του συνεδριακού τουρισμού θα δώσει και στην χώρα μας ένα σημαντικό μερίδιο αυτής της αγοράς.

Η πληροφόρηση για το συνεδριακό τουρισμό στην Ελλάδα είναι ελλιπής και αποσπασματική σε βαθμό ακόμη μεγαλύτερο απ'ότι αυτό συμβαίνει διεθνώς. Αυτό είναι εν μέρη αποτέλεσμα των εγγενών δυσχερειών συλλογής αξιόπιστης πληροφόρησης για το φαινόμενο, οφείλεται όμως και στην εξαιρετικά περιορισμένη προσπάθεια συλλογής πληροφόρησης που έχει έως τώρα αποδοθεί στον κλάδο στην χώρα μας αλλά και την όχι ακόμα επαρκώς αναπτυγμένη στατιστική συνείδηση.

Αν κανείς περιοριστεί στην εξέταση του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα, μόνο απο την άποψη του αριθμού των επισκεπτών, η πρώτη εντύπωση είναι ότι η σημασία είναι περιορισμένη. Αν όμως συνεξεταστούν και άλλες παράμετροι, όπως η συγκριτικά αυξημένη τουριστική δαπάνη ανά συνεδριακό επισκέπτη, η συμβολή του συνεδριακού τουρισμού στην μείωση της εποχικότητας, ή ώθηση που δίνεται απο τις συνεδριακές εκδηλώσεις στη ζήτηση γενικών τουριστικών υπηρεσιών κ.α., και αν λάβει κανείς υπόψη ότι το μέγεθος του κλάδου στην χώρα μας είναι ακόμη μάλλον μέτριο και τα περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης σημαντικά, τότε γίνεται σαφές ότι η προσφορά των συνεδριακών δραστηριοτήτων στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα μπορεί να αποβεί ουσιώδεις.

Με βάση όμως τη διαθέσιμη πληροφόρηση, και τα στοιχεία που συνελέγησαν, για τους σκοπούς της παρούσας πτυχιακής μελέτης, δίνεται στα επόμενα μια αδρά εικόνα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο επαγγελματικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού με κριτήριο διάκρισης αυτό του ταξιδιωτικού σκοπού που καλείται να εκπληρώσει. Αποτελεί μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη μορφή, λόγω της ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας και της διεθνοποίησης της επιχειρησιακής δραστηριότητας σε συνδυασμό με την ανάγκη για στενότερες επαγγελματικές επαφές. Οι περισσότερες επιχειρήσεις, σήμερα, χρησιμοποιούν, σε μεγάλο βαθμό, αυτό το είδος τουρισμού σα μέσο για την προσέγγιση κάποιων στόχων τους και είναι, πλέον, αποδεδειγμένο ότι τα ταξίδια αυτά συμπίπτουν με την πρόοδο των εργασιών τους. Έτσι, ο επαγγελματικός τουρισμός έχει προκαλέσει την αφύπνιση του ενδιαφέροντος των κρατικών φορέων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Ορισμένοι από τους ποικίλους λόγους για τους οποίους τα άτομα συμμετέχουν σε αυτήν την μορφή τουρισμού είναι οι ακόλουθοι:

- έρχονται σε άμεση επαφή και συνεργασία με θυγατρικές εταιρίες, προμηθευτές, πελάτες
- ενημερώνονται και διευρύνουν τους ορίζοντες τους παρακολουθώντας συνέδρια, σεμινάρια, εκθέσεις κ.λ.π.
- προωθούν τα προϊόντα της εταιρίας που εκπροσωπούν
- επισκέπτονται εμπορικές εκθέσεις
- διασκεδάζουν απλώς, εφόσον πρόκειται για ταξίδι – δώρο της εταιρίας τους προς αυτούς, για τις άριστες επιδόσεις τους στον εργασιακό τομέα.

Το ενδιαφέρον που εκδηλώνεται, διεθνώς, για τον επαγγελματικό τουρισμό είναι έντονο και έχει αρχίσει ένας μεγάλος ανταγωνισμός από τα κράτη για να κερδίσουν όσο το δυνατό μεγαλύτερο μερίδιο από την αγορά αυτή.

Κάθε χώρα που αναγνωρίζει την αξία του πρέπει να ενδιαφερθεί άμεσα, προσπαθώντας να επωφεληθεί από αυτή τη μορφή τουρισμού διότι ο επαγγελματικός τουρισμός στοχεύει:

- στην επέκταση των τουριστικών δραστηριοτήτων
- στην προσέλκυση επισκεπτών υψηλής εισοδηματικής στάθμης, μορφωμένων και με απαιτήσεις
- στην επιμήκυνση της τουριστικής σαιζόν
- στην απόκτηση περισσότερου συναλλάγματος
- στη λύση του προβλήματος της συγκέντρωσης του τουρισμού στις μεγαλουπόλεις (εφόσον οι περισσότερες διοργανώσεις πραγματοποιούνται εκτός κέντρου)

Για να αναπτυχθεί ο επαγγελματικός τουρισμός χρειάζεται την απαραίτητη υποδομή, η οποία δεν εξαντλείται μόνο στα συνεδριακά / εκθεσιακά κέντρα ή στα ξενοδοχεία πολυτελείας / Α' κατηγορίας, αλλά χρειάζεται την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Συγκεκριμένα, οι επιμέρους παράγοντες από τους οποίους επηρεάζεται ο επαγγελματικός τουρισμός είναι οι ακόλουθοι :

- χώρα προέλευσης
- οικονομικό αποτέλεσμα
- χρήση ταξιδιωτικού γραφείου
- μέσα μεταφοράς
- τηλεπικοινωνίες

- χρηματοδότηση της μετακίνησης
- μέση κατά κεφαλή τουριστική δαπάνη
- φύλο και αριθμό μετακινούμενων ατόμων
- συγκεκριμένος επαγγελματικός σκοπός

Ο επαγγελματικός τουρισμός διακρίνεται σύμφωνα με το σκοπό διοργάνωσής του, στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Επαγγελματικά ταξίδια (business travels): Πρόκειται για ταξίδια που πραγματοποιούνται στα πλαίσια επαγγελματικών επαφών λ.χ. ταξίδια στελεχών, αντιπροσώπων κ.α. Όπως και στις υπόλοιπες μορφές τουρισμού, είναι απαραίτητη η ύπαρξη ξενοδοχείων Α και ΑΑ κατηγορίας, με ποικίλες ανέσεις και εξυπηρετήσεις, καθώς επίσης και οι αίθουσες συνεδριάσεων /meeting εντός του ξενοδοχείου που διαμένουν όλοι ή η πλειοψηφία των στελεχών. Η ύπαρξη βοηθητικών αιθουσών (break-out rooms), στις οποίες πραγματοποιούνται οι συνεδριάσεις και συσκέψεις τους, είναι εξίσου σημαντική.
- Συνεδριακός τουρισμός (congress and convention tour): Στο συνεδριακό τουρισμό υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο -τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές-. Λόγω του ότι είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, δυο έως τέσσερις μέρες, συνήθως συνδυάζεται και με κάποια άλλη μορφή τουρισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα η

κατασκευή σύγχρονων συνεδριακών κέντρων, άρτια τεχνολογικά εξοπλισμένων και με βοηθητικούς χώρους όπως για παράδειγμα εστιατόρια, αναψυκτήρια, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, ιατρεία, ταχυδρομεία, γραφεία εξυπηρέτησης συνεδρίων κ.α., καθώς επίσης και η κατασκευή αιθουσών μεγάλης χωρητικότητας αλλά και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων (Κραβαρίτης Κ., 1992, σ. 37).

- Εκθεσιακός τουρισμός (exhibition tourism): Πρόκειται, ουσιαστικά, για μια μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται δυναμικά ολοένα και περισσότερο. Σε αυτήν υπάγονται κάθε είδους εκθέσεις που, συνήθως, οργανώνονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, ώστε οι επισκέπτες εκθέσεων να μπορούν να συνδυάσουν την επαγγελματική τους ενημέρωση με κάποια μορφή τουρισμού. Για την ανάπτυξη του τουρισμού εκθέσεων, απαιτείται εκτός των άλλων και η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα σύγχρονων εκθεσιακών χώρων, που να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι και διαθέτουν τους αναγκαίους βοηθητικούς χώρους δηλαδή εστιατόρια, καφετέριες, ταχυδρομείο, γραφείο εξυπηρέτησης επισκεπτών, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, ιατρείων κ.λ.π. (Κραβαρίτης Κ., 1992, σ. 77).

- Τουρισμός κινήτρων (incentive tourism): Ο τουρισμός κινήτρων αποτελεί μια σχετικά νέα μορφή τουριστικής

δραστηριότητας που αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς και που υπόσχεται σημαντικά οικονομικά οφέλη για τις χώρες εκείνες που θέλουν αλλά και που έχουν τις προϋποθέσεις να τον αναπτύξουν. Ορισμένες επιχειρήσεις στην προσπάθεια τους να αυξήσουν την παραγωγικότητα των εργαζομένων, και κατ' επέκταση, την ανταγωνιστικότητά τους, τόσο στις αγορές του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού, προσφέρουν διάφορα κίνητρα στους εργαζόμενους, μεταξύ των οποίων και ομαδικά τουριστικά πακέτα (group inclusive tours), συνήθως, για τουριστικούς προορισμούς στο εξωτερικό. Αυτή η μέθοδος υποκίνησης των εργαζομένων, απ' την πλευρά των επιχειρήσεων, αποδείχθηκε αποτελεσματική, γι' αυτό και έχει εξαπλωθεί, ιδιαίτερα στις Η.Π.Α., από όπου άρχισε να εφαρμόζεται για πρώτη φορά.

Ο τουρισμός κινήτρων έχει, κατά κανόνα, περιορισμένη χρονική διάρκεια, τρεις με τέσσερις ημέρες συνήθως. Στόχος του μεγάλου τουριστικού οργανισμού (Tour Operator) που αναλαμβάνει για λογαριασμό της επιχείρησης, να φτιάξει το σχετικό τουριστικό πακέτο – κίνητρο, είναι να δώσει στο χρήστη του, στο ολιγόημερο αυτό διάστημα, την ευκαιρία να απολαύσει κάτι το ξεχωριστό, κάτι το οποίο δεν θα είχε ο ίδιος τη δυνατότητα να ζήσει, αν έπρεπε να αγοράσει με δικά του χρήματα, το τουριστικό αυτό πακέτο. Για την ανάπτυξη του τουρισμού κινήτρων απαραίτητη προϋπόθεση είναι να προσφέρεται ένας τόπος προορισμού που, κατά προτίμηση, θα ξεχωρίζει από τους συνηθισμένους. Σε αντίθεση με άλλες μορφές τουρισμού, ο τουρισμός κινήτρων, δεν δίνει έμφαση στις πολυσύχναστες μεγαλουπόλεις, αλλά στην ατμόσφαιρα που δημιουργεί το περιβάλλον του τόπου προορισμού, καθώς επίσης, στην

άνεση και την πολυτέλεια που προσφέρουν τα ξενοδοχεία του, κατά κύριο λόγο και οι άλλες συμπληρωματικές τους εγκαταστάσεις (Κραβαρίτης Κ., 1992, σ. 59).

ΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Αναλύοντας τους παράγοντες εκείνους που διαμορφώνουν την οργάνωση του συνεδριακού τουρισμού αρχίζουμε με μια αναφορά στους σκοπούς, στα αντικείμενα και στους τύπους των συνεδρίων. Πρωταρχικός σκοπός κάθε φορέα που πραγματοποιεί ένα συνέδριο (και επομένως, αναλαμβάνει τη σχετική δαπάνη) είναι η επιδίωξη κάποιου οφέλους μικρού ή μεγάλου, άμεσου ή έμμεσου, βραχυχρόνιου ή μακροχρόνιου. Το όφελος αυτό μπορεί να είναι χρηματικό, αλλά και άυλο ή κοινωνικό, όπως π.χ. φήμη, image κ.λ.π. ή ακόμη και να ταυτίζεται με μια υπηρεσία ή διαδικασία π.χ. δημόσιες σχέσεις δημοσιότητα κ.α. Κάθε συνέδριο, περιλαμβάνει και δευτερεύοντες σκοπούς, επίσης απαραίτητους μέσω των οποίων θα επιτευχθεί ο πρωταρχικός (π.χ. το αντικείμενο του συνεδρίου, το οποίο καθορίζεται αποκλειστικά από τους φορείς, οι επιστημονικές ανακοινώσεις, η προσέλκυση νέων πελατών, η επίδειξη ενός προϊόντος ή μιας νέας υπηρεσίας αποτελούν μερικούς δευτερεύοντες σκοπούς). Ως προς τον τύπο, είναι φανερό, ότι καθορίζεται από το αντικείμενο του συνεδρίου π.χ. ανάλογα με το γεωγραφικό κριτήριο κ.α.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι φορείς των συνεδρίων. Έτσι καλούνται τα φασικά πρόσωπα ή τα εντεταλμένα όργανα Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου που αποφασίζουν την

πραγματοποίηση ενός συνεδρίου, δίνουν τις σχετικές εντολές και αναλαμβάνουν τη χρηματοδότηση των σχετικών δαπανών. Μια διάκριση των φορέων είναι η ακόλουθη: Δημόσιοι φορείς, που ανήκουν στο Δημόσιο Τομέα, Ιδιωτικοί φορείς, που ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα όπως επιχειρήσεις, επαγγελματικοί σύλλογοι, ενώσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, συνδικαλιστικές ενώσεις κ.λ.π., Διεθνείς Οργανισμοί όπως π.χ. οργανισμοί που ανήκουν στα Ηνωμένα Έθνη (WTTO, FAO, WTO, UNESCO, UNISEF κ.α.)

Άλλος παράγοντας που διαμορφώνει τον συνεδριακό τουρισμό είναι οι οργανωτές συνεδρίων. Πρόκειται για φυσικά πρόσωπα ή επαγγελματικές ενώσεις, για Τουριστικές Επιχειρήσεις ή Έταιρίες Δημοσίων Σχέσεων που αναλαμβάνουν, αποκλειστικά, την οργάνωση και διαχείριση συνεδρίων (όχι τη χρηματοδότησή τους) για λογαριασμό των φορέων. Οι οργανωτές συνεδρίων μπορεί να είναι Φορείς Συνεδρίων (βλέπε προηγούμενη παράγραφο), Συνεδριακά Κέντρα (αναφερόμαστε κυρίως στα αυτοτελή συνεδριακά κέντρα και τα ξενοδοχεία που διαθέτουν επαρκείς και κατάλληλα διαμορφωμένους συνεδριακούς χώρους), Οργανωτές Ταξιδιών δηλαδή μεγάλοι Ταξιδιωτικοί Οργανισμοί ή Γραφεία Ταξιδιών (συνήθως ετοιμάζουν πακέτα συνεδριακού τουρισμού μέσα στα οποία περιλαμβάνεται και η οργάνωση των συνεδρίων), Επαγγελματίες Οργανωτές Συνεδρίων δηλαδή φυσικά πρόσωπα ή εταιρίες που ασχολούνται, αποκλειστικά και κατ' επάγγελμα, με την οργάνωση συνεδρίων π.χ. ICCA, UIA, AIPC, AACUB, IAPCO, EFCT κ.α.

Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι, τόσο οι σύνεδροι, όσο και οι συνοδοί τους, διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό το συνεδριακό τουρισμό. Συγκεκριμένα, ο αριθμός και το είδος των συμμετεχόντων αποφασίζεται από τον φορέα που πραγματοποιεί το συνέδριο, ο οποίος

και αναλαμβάνει την υποχρέωση να τους προσκαλέσει. Τα κριτήρια, με βάση τα οποία επιλέγονται οι σύνεδροι, συνοψίζονται στα ακόλουθα: κύρος, φήμη, υψηλό κοινωνικό, επαγγελματικό, οικονομικό και επιστημονικό υπόβαθρο (π.χ. επιστήμονες, καθηγητές, τεχνοκράτες, καλλιτέχνες κ.α., οι οποίοι προάγουν το συνέδριο λόγω της θέσης και της κοινωνικής παρουσίας τους, είναι πρόθυμοι να αποδεχθούν τα συμπεράσματα του συνεδρίου, αλλά και συνεργάσιμοι, κατά την παραδοχή τυχόν σφαλμάτων τους). Η επαγγελματική ιδιότητα των συνέδρων εξαρτάται από το είδος των συνεδρίων, καθώς επίσης και από τη φύση των φορέων, που αποφασίζουν την πραγματοποίησή τους π.χ. στα επιστημονικά συνέδρια οι σύνεδροι είναι επιστήμονες λ.χ. γιατροί, οικολόγοι, ερευνητές κ.α. Όσοι καταρτίζουν συνεδριακά πακέτα, οφείλουν να ανταμείψουν πλήρως τους υποψήφιους συνέδρους προσφέροντας τους πακέτα που συνίστανται σε έναν ελκυστικό προορισμό, υψηλή ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών, αρτιότητα ξενοδοχειακών και συνεδριακών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τους, κατάρτιση ενός προγράμματος πλήρους εμπλουτισμένου, με εξωσυνεδριακές δραστηριότητες, όπως είναι η ψυχαγωγία-διασκέδαση, συμμετοχή σε πολιτιστικές και κοσμικές εκδηλώσεις, δυνατότητα ενοικίασης αυτοκινήτου, κρουαζιέρα κ.λ.π. Εννοείται ότι η μετακίνηση, διαμονή και διατροφή συμπεριλαμβάνονται στο πακέτο.

Αν και, οι συνοδοί δεν συμμετέχουν καθόλου σε συνέδρια ή έχουν πάρα πολύ μικρή συμμετοχή, αναπτύσσουν έντονη πολιτιστική και τουριστική δράση, στους ενδιάμεσους χρόνους ή στην αρχή και στο τέλος του συνεδρίου, ενώ μοιράζονται μαζί με τους συνέδρους τα τουριστικά, κυρίως, προϊόντα της χώρας προορισμού. Οι φορείς, οι

οργανωτές συνεδρίων, καθώς και οι υπεύθυνοι συνεδριακών χώρων, αντιμετωπίζουν με ιδιαίτερη προσοχή τους συνοδούς, φροντίζουν για τη διασκέδασή τους και τα ψώνια τους, προσπαθώντας να ικανοποιήσουν με κάθε δυνατό τρόπο τις ανάγκες και επιθυμίες τους.

Πέραν από τους φορείς, οργανωτές, συνέδρους και συνοδούς, η συνεδριακή δραστηριότητα εμπλέκει και ένα σωρό άλλους ανθρώπους οι κυριότεροι των οποίων παρουσιάζονται στη συνέχεια: Χορηγοί δηλαδή φυσικά πρόσωπα ή οργανωμένα σύνολα (συνήθως επιχειρήσεις) που αναλαμβάνουν οικειοθελώς μέρος της δαπάνης των συνεδρίων. Αυτό γίνεται προκειμένου να αποκτήσουν δημοσιότητα, να προάγουν τις δημόσιες σχέσεις τους, να επιδιώξουν συνεργασίες, να διαφημιστούν, να ενισχύσουν τη θέση τους στον χώρο. Μέσα στους φακέλους που δίδονται στους συνέδρους (press kit), οι χορηγοί μπορούν να συμπεριλάβουν διαφημιστικά φυλλάδια και υλικό που αναδεικνύει τις ενέργειές τους κ.α. Ακόμα, εκτός από αυτό έχουν δικαίωμα να εκθέσουν τα προϊόντα τους στους χώρους του συνεδρίου. Δημοσιογράφοι σε περίπτωση που το συνέδριο (ανεξαρτήτως μεγέθους) αποτελεί ενδιαφέρον μιας συγκεκριμένης κατηγορίας κοινού και συμβάλλει στη διαμόρφωση της επικαιρότητας. Η κάλυψη, επομένως, ενός συνεδρίου επιδιώκεται από τους οργανωτές προκειμένου να γνωστοποιηθεί το περιεχόμενο του συνεδρίου, στο ευρύ κοινό, σε συνδυασμό πάντα με τις επιδιώξεις τους. Επίσημοι προσκεκλημένοι δηλαδή αντιπρόσωποι τοπικών αρχών, οι οποίοι εγκαινιάζουν όλα ανεξαιρέτως τα τοπικά συνέδρια απευθύνοντας τους εναρκτήριοι χαιρετισμούς. Επίσης, επίσημοι θεωρούνται και τα πολύ σπουδαία πρόσωπα (VIPs), που ενώ προέρχονται από άλλους χώρους μπορούν να προσδώσουν, με τη σειρά τους, κύρος ή δημοσιότητα στο συνέδριο, απλά και μόνο, με την παρουσία τους. Η παρουσία αυτής της κατηγορίας ατόμων είναι επιθυμητή όχι όμως και υποχρεωτική. Εισηγητές οι οποίοι καλούνται να παρουσιάσουν το θέμα που έχουν

αναλάβει. Γίνεται δε προσπάθεια, από τους οργανωτές του συνεδρίου να κληθούν και να παρευρεθούν οι καλύτεροι εισηγητές, στον εκάστοτε τομέα. Βέβαια, επειδή στην πλειονότητα των περιπτώσεων, αυτό είναι ανέφικτο, επιδιώκεται, τουλάχιστον, η παρουσία ενός απ' αυτούς, που θα έχει τον ρόλο του συντονιστή (κύριου εισηγητή του συνεδρίου). Λοιπό προσωπικό των συνεδρίων εννοώντας το τεχνικό προσωπικό που χειρίζεται τον περίπλοκο και σύγχρονο εξοπλισμό των συνεδριακών χώρων, διερμηνείς/ μεταφραστές, καθώς επίσης και το προσωπικό γραμματειακής υποστήριξης των συνεδρίων. Προσωπικό τουριστικής υποστήριξης των συνεδρίων δηλαδή το προσωπικό που αναλαμβάνει όχι μόνο να προωθήσει το συνέδριο αλλά πολύ περισσότερο, το συνεδριακό προορισμό, ο οποίος τυγχάνει τις περισσότερες των περιπτώσεων να είναι διαφορετικός από τους τόπους προέλευσης της πλειοψηφίας των συνέδρων.

Επόμενο στοιχείο είναι ο συνεδριακός τόπος. Με τον όρο αυτό νοούνται τόσο ο χώρος μέσα στον οποίο πραγματοποιείται το συνέδριο (πρόκειται είτε για αυτόνομα συνεδριακά κέντρα, είτε για συνεδριακούς χώρους ξενοδοχείων, είτε για χώρους άλλων εγκαταστάσεων π.χ. πανεπιστημίων), όσο και ο τουριστικός προορισμός στους κόλπους του οποίου στεγάζονται τα συνέδρια. Κατά την επιλογή των καταλληλότερων τουριστικών προορισμών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής: καλό φυσικό και υψηλής ποιότητας ανθρωπογενές περιβάλλον, κατάλληλες καιρικές συνθήκες, υψηλής ποιότητας τουριστική υποδομή και ανωδομή, κατάλληλα καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο θα ανταποκρίνεται με επαγγελματισμό στις υψηλές απαιτήσεις των πελατών του, άρτια και σύγχρονη συνεδριακή υποδομή με ανάλογες υπηρεσίες ασφαλείας.

Στο σημείο αυτό, ιδιαίτερης μνείας χρήζει η αναφορά στις ενέργειες που λαμβάνουν χώρα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας του συνεδρίου. Ειδικότερα, οι προσυνεδριακές ενέργειες διαρκούν από ένα μήνα έως ένα έτος και αφορούν στην απόφαση του φορέα να πραγματοποιήσει το συνέδριο (πρώτες εκτιμήσεις για μέγεθος και προϋπολογισμό του συνεδρίου, επιλογή τόπου, χρόνου, συνέδρων και οργανωτών), στις πρώτες συνεννοήσεις, επαφές και γνωριμίες μεταξύ των φορέων, στην υπογραφή συμβολαίου, στην κατάρτιση πλήρους προγράμματος, στη δημιουργία κατάλληλου κλίματος και εμπιστοσύνης, στην επί τόπου επίσκεψη στα υποψήφια συνεδριακά κέντρα, στην κατάρτιση καταλόγου συνέδρων και επιβεβαίωση των κρατήσεων γι' αυτούς και τους συνοδούς τους, στην κατάρτιση σχεδίου υποδοχής συνέδρων, στον έλεγχο γραμματειακής υποστήριξης και τον καθορισμό των γευμάτων/ coffee break των συμμετεχόντων, στην προετοιμασία των εκθεσιακών και βοηθητικών χώρων, στην κατάρτιση προγράμματος ψυχαγωγίας των συνοδών, στην επαφή με εισηγητές, στην προετοιμασία εναρκτήριας τελετής για το συνέδριο, στη δημοσιογραφική και τηλεοπτική κάλυψη, στη τελική ενημέρωση και τελευταίες οδηγίες, στην έκδοση δελτίων τύπου. Ακολουθούν, οι ενέργειες κατά τη διεξαγωγή του συνεδρίου, οι οποίες διαρκούν όσο και το συνέδριο και περιλαμβάνουν την υποδοχή των συνέδρων, συνοδών, επισήμων, τη διανομή των φακέλων (press kit) στους συνέδρους, τις διαδικασίες check in και εγγραφής στο συνέδριο, τη δεξίωση υποδοχής (welcome drink), την τέλεση έναρξης του συνεδρίου, τους χαιρετισμούς, τις εισηγήσεις, τις εκδηλώσεις που θα λάβουν χώρα, τη γραμματειακή υποστήριξη, την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, τις αναμνηστικές φωτογραφίες. Οι δε μετασυνεδριακές εκδηλώσεις διαρκούν επτά με τριάντα ημέρες και συνοψίζονται στην τελετή πέρατος του συνεδρίου και στην δεξίωση του αποχαιρετισμού,

στην αποχώρηση και στο check out των συνέδρων/ συνοδών, στην αποκατάσταση των χώρων, στην αξιολόγηση του συνεδρίου (θετικά-αρνητικά σημεία, προβλήματα και τρόποι αντιμετώπισής τους, συμπεράσματα και προτάσεις, κρίσεις, αποστολή ερωτηματολογίων και απαντητικών δελταρίων στους συμμετέχοντες προκειμένου να εκφράσουν τη γνώμη τους), στις οικονομικές ρυθμίσεις και τους λογιστικούς ελέγχους, στην απόδοση λογαριασμών και στην ανταλλαγή ευχαριστήριων επιστολών.

Τελευταίο στοιχείο αποτελούν οι χρόνοι των συνεδρίων και αναλυτικότερα: η διάρκεια των συνεδρίων (συνήθως διαρκούν τρεις με οκτώ ημέρες ενώ οι, μικρότερης διάρκειας συγκεντρώσεις, χαρακτηρίζονται ως ημερίδες και διημερίδες και οι, μεγαλύτερης διάρκειας συγκεντρώσεις, ως σεμινάρια. Η διάρκεια αποφασίζεται από τους φορείς που αναλαμβάνουν και το κόστος τους. Μάλιστα, λόγω του ότι το κόστος ανά ημέρα είναι μεγάλο περιορίζεται η διάρκεια), η εποχή των συνεδρίων (τα περισσότερα συνέδρια πραγματοποιούνται συνήθως άνοιξη και φθινόπωρο για δυο βασικούς λόγους: αφενός, την αποφυγή του θερινού τουρισμού και αφετέρου, τις άσχημες καιρικές συνθήκες), η συχνότητα των συνεδρίων (δηλαδή η επαναληπτικότητα τους). Είναι γεγονός ότι, όσο πιο συχνά επαναλαμβάνονται τα συνέδρια, τόσο περισσότερα θετικά αποτελέσματα έχουν. Η δε χρονική τους περιοδικότητα προβλέπεται από καταστατικά ή αποφασίζεται μέσω διοικητικών διεργασιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Με τον όρο συνεδριακός τουρισμός γενικά, εννοούμε τις μετακινήσεις ή τις εκδηλώσεις που συνδυάζουν σε μικρότερο ή σε μεγαλύτερο βαθμό την καθαρά παραθεριστική, ταξιδιωτική ή περιηγητική διάσταση και γενικότερα την αναψυχή με άλλα ενδιαφέροντα ή παραγωγικές δραστηριότητες, που συνδέονται με την ιδιότητα των συμμετεχόντων ως μελών, ενός επαγγέλματος, μιας επιχείρησης ή άλλων οργανώσεων, σωμάτων ή συμφερόντων. Στόχος της <συνεδριακής> διάστασης των μετακινήσεων αυτών είναι συνήθως η ανταλλαγή απόψεων, η πληροφόρηση, η κατάρτιση, η γνωριμία, η ενίσχυση του συναδελφικού πνεύματος, η προώθηση των συμφερόντων της ομάδας και άλλα συναφή.

Συνέδριο στην Ελληνική γλώσσα σημαίνει σύναξη ατόμων σε ένα χώρο, για να συζητήσουν και να πάρουν κάποιες αποφάσεις για σημαντικά και κοινού ενδιαφέροντος θέματα.

Η ραγδαία πρόοδος της τεχνολογίας καθώς και σε επιστημονικά επιτεύγματα έχει δημιουργήσει την τάση για συνεχές συναντήσεις μεταξύ ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα αλλά διαφορετικής εθνικότητας ή μη, σε χώρους κατάλληλα διαμορφωμένους ώστε να είναι εφικτή η ανταλλαγή των απόψεων και ιδεών τους.

Η βαρύτητα της <συνεδριακής> διάστασης στο συνεδριακό τουρισμό μπορεί αν ποικίλλει, καλύπτοντας όλο το φάσμα, από τις αυστηρά επαγγελματικές εκδηλώσεις, όπου το στοιχείο της αναψυχής είναι περιορισμένο ανύπαρκτο έως και τις εκδηλώσεις όπου το στοιχείο αυτό είναι κυρίαρχο, με τα άλλα ενδιαφέροντα να

λειτουργούν προσχηματικά μάλλον παρά ουσιαστικά. Στην τελευταία αυτή περίπτωση – απο την άποψη των σκοπών που εξυπηρετούνται – η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη συνεδριακή δραστηριότητα και στο γενικό τουρισμό αναψυχής μπορεί να καθίσταται δυσδιάκριτη. Έτσι πχ. ο λεγόμενος τουρισμός κινήτρων, η προσφορά δηλαδή απο την πλευρά του εργοδότη, σε επιλεγμένες ομάδες εργαζομένων, ως ανταμοιβής για τις υψηλές επιδόσεις τους, ευκαιριών δωρεάν τουρισμού, είναι τις περισσότερες φορές κατ' όνομα μόνο επαγγελματικός, αφού το επαγγελματικό στοιχείο είτε ελλείπει, είτε είναι πολύ περιορισμένο.

Οι παράγοντες ή τα στοιχεία που απαρτίζουν τον συνεδριακό τουρισμό είναι:

- Οι σύνεδροι – τουρίστες
- Ο τουριστικός προορισμός/τόπος του συνεδρίου
- Ο χώρος στον οποίο θα διεξαχθεί το συνέδριο
- Η διοίκηση του συνεδρίου (οργάνωση, διοίκηση, κλπ.)
- Η τουριστική επένδυση του συνεδρίου, δηλαδή το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχεται στους συνέδρους. Εκτός αυτών των υπηρεσιών οι οποίες θεωρούνται συμπληρωματικές πλην όμως απαραίτητες για την διεξαγωγή ενός επιτυχημένου συνεδρίου, υπάρχουν και διάφορες υπηρεσίες απαραίτητες για την συνολική επιτυχία της οργάνωσης όπως:
 1. Γραφεία διοργάνωσης συνεδρίων
 2. Επιχειρήσεις τροφοδοσίας συνεδριακών κέντρων
 3. Υπηρεσίες γραμματειακής υποστήριξης
 4. Υλικά και εργασίες διαμόρφωσης εκθεσιακών χώρων

5. Μηχανογραφημένα προγράμματα διαχείρισης συνεδριακών εκδηλώσεων
6. Γραφεία μεταφοράς και ξενάγησης των συνέδρων
7. Οργανωμένα γραφεία διερμηνέων συνεδρίων

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Η πρώτη μορφή συνεδρίων ήταν ο θεσμός των Αμφικτιονιών στην Αρχαία Ελλάδα. Επρόκειτο για συγκεντρώσεις αντιπροσώπων των γειτονικών ελληνικών φυλών και αργότερα γειτονικών πόλεων-κρατών αρχικά, για λόγους θρησκευτικούς και έπειτα, για λόγους πολιτικούς, πολεμικούς, φορολογικούς, επίλυσης τοπικών ζητημάτων κ.λ.π. Ως πρώτη αμφικτιονία αναφέρεται εκείνη των Θερμοπυλών το 1522 π.Χ. που πραγματοποιούνταν δυο φορές το χρόνο, το φθινόπωρο στην αρχαία Μαλιακή Ανθήλη και την άνοιξη στους Δελφούς, με τη συμμετοχή δώδεκα ελληνικών φυλών, που κατοικούσαν στην ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής Ελλάδας. Το συνέδριο κάθε αμφικτιονίας είχε την υπέρτατη αρμοδιότητα επί όλων των αμφικτιονικών πόλεων, ενώ οι αποφάσεις του ήταν υποχρεωτικά εκτελεστές.

Το θεσμό αυτό διαδέχθηκε αργότερα ο θεσμός των «Κοινών» που επικράτησε στον ελληνικό χώρο για τρεις ολόκληρους αιώνες. Σύμφωνα με αυτόν, οι συγκεντρώσεις πολιτών, για την επίλυση τοπικών ζητημάτων, δεν ήταν άγνωστες και σε άλλες αρχαίες χώρες. Μάλιστα, πραγματοποιούνταν σε όλη την ιστορική περίοδο.

Συναντήσεις μεταξύ ατόμων, τόσο για την επίλυση των προβλημάτων τους, όσο και μια ανταλλαγή απόψεων και γνώσεων, λάμβαναν χώρα εδώ και μερικούς αιώνες. Από το 17^ο αιώνα

εμφανίστηκαν στο προσκήνιο τα πρώτα συνέδρια οικονομικού, πολιτικού και επιστημονικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, το 1681 πραγματοποιήθηκε το πρώτο διεθνές συνέδριο στη Ρώμη, ενώ το 1841 ο Thomas Cook διοργάνωσε το πρώτο πακέτο ταξιδιού, σε μια εκδήλωση-ενημέρωση κατά του αλκοολισμού. Στη συνέχεια, το 1814 διαδραματίστηκε στη Βιέννη το πρώτο διεθνές συνέδριο, το οποίο παραλληλίζεται με συνέδρια σημερινής μορφής (Βελισάριος Β., 1992 β, σ. 4).

Τα τελευταία χρόνια, με την παγκοσμιοποίηση της αγοράς, την ανάπτυξη των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ των χωρών και την ευρύτερη οικονομική ενοποίηση παρατηρείται αλματώδης ανάπτυξη του θεσμού των συνεδρίων. Κυρίαρχοι λόγοι για την πραγματοποίηση των συνεδρίων είναι λόγοι prestige και image. Παράλληλα, η εμφάνιση νέων αγορών, αλλά και η πύκνωση των εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών, δίνουν νέα διάσταση στο θεσμό και προσφέρουν καινούργιες δυνατότητες επιστημονικής ή επιχειρησιακής επαφής. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί η αύξηση του ανταγωνισμού, από τη στιγμή που εμπλέκονται ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις, είτε πρόκειται για ξενοδοχεία, είτε για αεροπορικές εταιρίες, είτε για επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων που απευθύνονται στην επονομαζόμενη “business class” ή στους ‘business travelers’.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα, των τελευταίων χρόνων, αποτελεί η τάση να οργανώνονται παράλληλα με τα συνέδρια και εκθέσεις, που έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο του συνεδρίου ή και το αντίστροφο, δηλαδή να οργανώνονται παράλληλα με τις εκθέσεις και συνέδρια, με αντικείμενα που σχετίζονται με τα εκθέματα των εκθέσεων. Στη μεν πρώτη περίπτωση, πρωτεύουσες εκδηλώσεις θεωρούνται τα συνέδρια και δευτερεύουσες οι εκθέσεις. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση, βασικές εκδηλώσεις είναι οι εκθέσεις, ενώ παράλληλες τα

συνέδρια. Εννοείται ότι η μια εκδήλωση αλληλοσυμπληρώνει την άλλη. Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό και από το γεγονός ότι πολλοί δημόσιοι φορείς είναι φορείς συνεδρίων και εκθέσεων ταυτοχρόνως π.χ. Τμήμα Συνεδρίων και Εκθέσεων του Ε.Ο.Τ. Επίσης, από προηγούμενη ανάλυση, τα δυο αυτά είδη τουρισμού παρουσιάζουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά από οικονομική, χρονική, διοικητική άποψη. Όσον αφορά στη σύνδεση των δυο προηγούμενων ειδών, αυτές συνδέονται και με τον τουρισμό κινήτρων, σε πολύ μικρότερο βαθμό. Συγκεκριμένα, κάποιο group κινήτρων μπορεί να παρακολουθήσει ορισμένα σεμινάρια ή να λάβει μέρος σε συσκέψεις και focus group. Παράλληλα, κατά την παραμονή του στο ξενοδοχείο και ταυτόχρονα με τα σεμινάρια που παρακολουθεί, μπορούν να εκτίθενται και νέα προϊόντα της εταιρίας του, σε διπλανή αίθουσα.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τα συνέδρια διακρίνονται ανάλογα με τη διάρκεια, το μέγεθος τους, την εθνική ή διεθνή συμμετοχή των συνέδρων, τον τρόπο χρηματοδότησης τους και τέλος την κοινή ιδιότητα κάτω από την οποία συνέρχονται οι σύνεδροι.

Η κοινή ιδιότητα των συνέδρων, φανερώνει, όπως είναι φυσικό, το φορέα υπό την αιγίδα του οποίου συγκαλείται το συνέδριο. Είναι αυτονόητο ότι ισχύει και το αντίστροφο.

Ανάλογα με το θέμα που καλύπτουν διακρίνονται σε επαγγελματικά, οργανωτικά, πολιτικά, κυβερνητικά, αθλητικά κ.α..

Η διεξαγωγή ενός συνεδρίου προϋποθέτει την ύπαρξη του αντίστοιχου φορέα, ο οποίος αποφασίζει την πραγμάτωσή του. Ο φορέας έχει την τελική ευθύνη για την επιτυχία του συνεδρίου, άσχετα αν σε κάποιες φάσεις την μεταβιβάζει σε εξουσιοδοτημένα άτομα. Υπάρχουν φορείς επιχειρησιακού χαρακτήρα που είναι κυρίως επιχειρήσεις με κάθε είδους νομική υπόσταση με εθνικό ή διεθνή χαρακτήρα κλπ. Καθώς και φορείς μη επιχειρησιακού χαρακτήρα, όπως κρατικοί και διεθνή οργανισμοί, συνδικαλιστικές οργανώσεις και σωματεία, πολιτιστικοί σύλλογοι, ομοσπονδίες κλπ.

Θα πρέπει όμως να λάβουμε υπ' όψη, ότι επειδή οι εργασίες των συνεδρίων πραγματοποιούνται συνήθως τις εργάσιμες μέρες, κάποιος αριθμός συνέδρων παρατείνει τη διάρκεια του ταξιδιού του, είτε παραμένοντας κάποιες μέρες μετά το τέλος του συνεδρίου είτε ξεκινώντας νωρίτερα, αξιοποιώντας και το Σαββατοκύριακο. Η κάθε περίπτωση παράταση της διάρκειας παραμονής του συμβάλλει και στην τελική τουριστική δαπάνη.

Άλλη μία διάκριση, είναι το μέγεθος των συνεδρίων. Δεν υπάρχει τυπικό μέγεθος για κάποιο συνέδριο. Το μέγεθος του αποτελεί συνάρτηση πολλών παραμέτρων. Το μέγεθος του φορέα κάτω από την αιγίδα του οποίου πραγματοποιείται, καθορίζει σε κάποιο βαθμό το μέγεθος του συνεδρίου. Ο βαθμός της συχνότητας που ο συγκεκριμένος φορέας διοργανώνει συνέδρια, ο βαθμός ενδιαφέροντος του θέματος του συνεδρίου, η προσβασιμότητα του τόπου διεξαγωγής του συνεδρίου, η λειτουργικότητα των εγκαταστάσεων, οι ημερομηνίες διεξαγωγής του συνεδρίου, είναι επίσης στοιχεία που επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά το βαθμό συμμετοχής και συμβάλλουν στο τελικό μέγεθος.

Η πλειονότητα των συνεδρίων αφορά συνέδρια μικρού μεγέθους μέχρι 100 ατόμων. Πιο αναλυτικά:

- Το 34,9% των συνεδρίων αφορά συνέδρια έως 100 ατόμων.
- Το 28,1% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 101 έως 250 άτομα.
- Το 16,8% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 250 έως 500 άτομα.
- Το 8,6% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 501 έως 1000 άτομα.
- Το 6,8% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 1001 έως 2500 άτομα.
- Το 3,4% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 2501 έως 5000 άτομα.
- Το 2,4% των συνεδρίων αφορά συνέδρια από 5001 άτομα και άνω

Πηγή: Ελληνικός συνεδριακός τουρισμός και η παραπέρα ανάπτυξη της χώρας

- Αθανάσιος Κληρονόμος εκδόσεις Πάτρα 1996

Οι εκδηλώσεις συνεδριακού χαρακτήρα, ανάλογα με τον προορισμό τους, διακρίνονται σε:

1. Συνέδρια: Συνάντηση ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα και ιδιότητα, με σκοπό την συζήτηση και ανάπτυξη κοινού θέματος και ενδεχομένως την λήψη κάποιων αποφάσεων. Το θέμα του συνεδρίου καθορίζεται σε γενικές γραμμές από την κοινή ιδιότητα, κάτω από την οποία συνέρχονται οι συμμετέχοντες (πχ. τεχνολογία). Η κοινή ιδιότητα των συμμετεχόντων σχετίζεται με τον φορέα υπό την αιγίδα του οποίου συνέρχονται και αποτελούν μέλη του.
2. Συσκέψεις: Αφορούν συναντήσεις λίγων ατόμων και έχουν συνεδριακό χαρακτήρα. Οι συμμετέχοντες στην σύσκεψη αποτελούν ίσα και ισότιμα μέλη τα οποία καταλήγουν σε διάφορες αποφάσεις και συμπεράσματα, κάτω από την καθοδήγηση ενός προέδρου.
3. Φόρουμ (forum): Αφορά συναντήσεις με πάνελ εισηγητών. Χαρακτηριστικό του γνώριμα είναι ότι ακολουθεί κατευθυνόμενη συζήτηση κατά την οποία μπορεί αν συμμετέχει και το ακροατήριο, κάνοντας ερωτήσεις και διαπιστώσεις. Οι συμμετέχοντες κάθονται συνήθως σε διατάξεις τραπεζιών ή εδράνων και σπανιότερα σε διατάξεις μόνο καθισμάτων.
4. Work Shops: Αποτελεί μέθοδο εκπαιδευτικής διαδικασίας που επιτρέπει εμπειριστατωμένη μελέτη κάποιου συγκεκριμένου θέματος και αφορά μεγέθη 15 έως 30 ατόμων, οι οποίοι

προσπαθούν να βελτιώσουν την επίδοσή τους σε κάποιο συγκεκριμένο αντικείμενο ή να το επιλύσουν, αναζητώντας σχετικά προβλήματα και λύνοντας τα.

5. Συναντήσεις (Meetings): Αφορά συναντήσεις καθαρά ενδοεπιχειρησιακού ενδιαφέροντος, οι οποίες δεν έχουν συνεδριακό χαρακτήρα με την στενή έννοια του όρου.

ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Ο φορέας πραγματοποίησης ενός συνεδρίου αποφασίζει για τον αριθμό των συνέδρων που θα το παρακολουθήσουν καθώς και για την επιλογή εκείνων που επιθυμεί να προσκαλέσει. Η πρόσκληση γίνεται με ονομαστικές προσκλήσεις.

Γενικό χαρακτηριστικό των συνέδρων είναι ότι είναι καταξιωμένοι αντιπρόσωποι του συνόλου που εκπροσωπούν. Επίσης έχουν την ευθύνη έκφρασης των απόψεων του συνόλου που εκπροσωπούν, την δυνατότητα έκφρασης, την απαιτούμενη επιστημονική ή επαγγελματική γνώση και πείρα, καθώς και την κατάλληλη προσωπικότητα και την εξοικείωση με τις πρακτικές ενός συνεδρίου για να στηρίξουν τις απόψεις τους και να είναι αισθητή η παρουσία τους στον χώρο του συνεδρίου.

Οι σύεδροι συχνά συνοδεύονται μιας και τα συνέδρια πολλές φορές αποτελούν καταπληκτικές ευκαιρίες για διακοπές και ξεκούρασης στους ίδιους αλλά και στις συζύγους των συνέδρων. Πολλες φορές η τελική επιλογή συμμετοχή ή όχι στο συγκεκριμένο συνέδριο επηρεάζεται από το άτομο που θα συνοδεύσει. Για το λόγο αυτό τόσο ο φορέας πραγματοποιεί το συνέδριο όσο και ο τρόπος διεξαγωγής έχουν κοινό στόχο τη προσέλκυση των συνοδών. Είναι εύλογο πως οι συνοδοί των

συνέδρων λόγω του ελεύθερου χρόνου που έχουν στην διάθεση τους, πραγματοποιούν υψηλή τουριστική δαπάνη, που αφορά κυρίως την χρήση περισσότερων ξενοδοχειακών υπηρεσιών, οργανωμένες εκδρομές, αγορές, εκθέσεις, μουσεία κλπ..

Αναπτύσσουν λοιπόν έντονη πολιτιστική και τουριστική δράση στους ενδιάμεσους χρόνους ή στην αρχή και στο τέλος των συνεδρίων, και μοιράζονται με τους συνέδρους τα τουριστικά κυρίως προϊόντα του συνεδριακού τουρισμού.

Είναι γνωστό στους φορείς και οργανωτές των συνεδρίων αλλά και των υπευθύνων των συνεδριακών χώρων, το πόσο σημαντικό είναι για στο συνέδριο η ψυχαγωγία και γενικά η ευχάριστη ροή του ελεύθερου χρόνου των συνοδών τους, κατά τον χρόνο διεξαγωγής του συνεδρίου.

ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή διοργάνωση αλλά και λειτουργία του συνεδρίου αποτελεί ο χρόνος διεξαγωγής του. Για τον λόγο αυτό γίνεται συνδυασμός των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στον τόπο επιλογής για την διεξαγωγή του συνεδρίου και του βαθμού της επαγγελματικής απασχόλησης των υποψηφίων συνέδρων του φορέα, την συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο Ιανουάριος είναι ο μήνας με το μικρότερο αριθμό συνεδρίων, προφανώς λόγω των εορτών που προηγούνται, ενώ αντίθετα οι μήνες Μάιος και Σεπτέμβριος αποτελούν τους μήνες που πραγματοποιούνται τα περισσότερα συνέδρια.

Γενικότερα τα συνέδρια ξεκίνησαν ως τρόποι επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, για τον λόγο αυτό τα περισσότερα ξενοδοχεία προτιμούν να φιλοξενούν συνέδρια τους μήνες όπου η τουριστική κίνηση

δεν είναι αυξημένη. Για άλλους όμως δεν ισχύει αυτό ιδίως αν η δυνατότητα εξυπηρέτησης και φιλοξενίας του συνεδρίου/συνέδρων είναι δυνατή.

ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Σημαντικό και καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του τόπου διεξαγωγής των συνεδρίων παίζει ο χώρος μέσα στον οποίο πραγματοποιούνται τα συνέδρια καθώς και ο τουριστικός προορισμός ο οποίος φιλοξενεί τους χώρους των συνεδρίων.

Όσο αφορά τους χώρους μέσα στους οποίους πραγματοποιούνται τα συνέδρια, οι πιο αντιπροσωπευτικοί από αυτούς είναι τα συνεδριακά κέντρα, των οποίων οι προδιαγραφές ανέγερσης έχουν θεσπιστεί νομοθετικά. Προς τα πρότυπα αυτά τείνουν και οι λοιποί συνεδριακοί χώροι των ξενοδοχειακών μονάδων.

Ελκυστικοί και κατάλληλοι για τη φιλοξενία συνέδρων και την διεξαγωγή συνεδρίων είναι τουριστικοί προορισμοί που πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:

- Η ύπαρξη υλικοτεχνικής υποδομής, κατάλληλου εξοπλισμού καθώς και υποστήριξη, αποτελεί πολύ σημαντικό κριτήριο από την οπτική γωνία του φορέα που θα πραγματοποιήσει το συνέδριο.
- Πολιτική ευστάθεια και εγγυημένες υπηρεσίες ασφάλειας.
- Κατάλληλο εκπαιδευμένο προσωπικό στο συνεδριακό management.
- Υψηλή ποιότητα τουριστικής υποδομής

Επίσης κριτήρια που συμβάλλουν στην επιλογή του τόπου διεξαγωγής των συνεδρίων είναι:

- Η εύκολη πρόσβαση σε συνδυασμό με τη χώρα ή τον τόπο προέλευσης του μεγαλύτερου όγκου των συνέδρων.
- Η εικόνα που έχει καταφέρει να προβάλλει ο συγκεκριμένος τόπος σαν τόπος διεξαγωγής συνεδρίων: τόπος με πολιτιστικό και πνευματικό περιεχόμενο, με επιστημονική έρευνα, με επιχειρησιακή και εμπορική δραστηριότητα, γενικά ένας τόπος ασφαλής, φιλόξενος αλλά και με γραφικό χρώμα.
- Η απόσταση καθώς και ο χρόνος τον οποίο θα πρέπει να πραγματοποιήσει ο σύνοδος προκειμένου να καλύψει την απόσταση μεταξύ τόπου προορισμού και τόπου προέλευσης του. Πολλές φορές είναι και λόγος για τον οποίο αλλάζει και η διάρκεια του συνεδρίου.
- Η ύπαρξη της γενικότερης υποδομής που προσφέρει η χώρα καθώς και της ειδικότερης που αποτελεί το τουριστικό πακέτο του συνεδρίου, όπως πρόσθετες εκδηλώσεις και ψυχαγωγία καθώς και άλλες υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν καλές ξενοδοχειακές μονάδες καθώς και σωστά διαμορφωμένα συνεδριακά κέντρα.
- Φυσικά σημαντικό ρόλο παίζουν και οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν. Η Ευρώπη σαν ήπειρος διεξαγωγής συνεδρίων, δέχεται το 60% του ολικού αριθμού συνεδρίων αντίθετα με την Αυστραλία που έχει μόλις το 2,2% και η Αφρική το 4.4%.

ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ

Απο τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι:

- ο συνεδριακός τουρισμός παρουσιάζει γενικά μικρότερο βαθμό εποχικότητας απο τον γενικό τουρισμό]
- στο Βόρειο ημισφαίριο οι περίοδοι αιχμής του συνεδριακού τουρισμού τοποθετούνται πριν και μετά τους καλοκαιρινούς μήνες, δηλαδή την άνοιξη και το φθινόπωρο.

Απο τα στοιχεία για την εποχική κατανομή της συνεδριακής κίνησης τα τελευταία χρόνια σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες στην Ελλάδα, οι οποίες διαθέτουν αξιόλογη συνεδριακή υποδομή, φιλοξενούν συνέδρια και δέχονται αξιόλογους αριθμούς συνεδριακών επισκεπτών, προκύπτει ότι η ένταση εποχικότητας αυτού του είδους τουρισμού είναι πολύ μικρότερη σε σύγκριση με το γενικό τουρισμό.

Ο συνεδριακός τουρισμός συγκεντρώνεται κυρίως στις ενδιάμεσης τουριστικής έντασης εποχές της άνοιξης και του φθινοπώρου. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία:

- Το τρίμηνο Απριλίου – Ιουνίου συγκεντρώνει σε όλες τις περιπτώσεις υψηλά ποσοστά της συνολικής ετησίας κίνησης, δηλ. 30-50%, βελτιώνοντας έτσι τις πληρότητες των αντίστοιχων μονάδων στην περίοδο αυτή.
- Το μερίδιο του τριμήνου Ιουλίου – Σεπτεμβρίου ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό απο περιοχή σε περιοχή, πράγμα που εξαρτάται προφανώς απο την εξέλιξη της λοιπής ζήτησης. Στο νησιώτικο χώρο, όπου οι καλοκαιρινές πληρότητες είναι πολύ υψηλές, το μερίδιο της συνεδριακής κίνησης για την περίοδο αυτή είναι πολύ χαμηλό. Αντίθετα στην Β. Ελλάδα, όπου φαίνεται να αφήνονται αρκετά περιθώρια απο την λοιπή τουριστική κίνηση, η καλοκαιρινή συνεδριακή κίνηση είναι πολύ υψηλή. Στην

περίπτωση της πρωτεύουσας το μερίδιο του τριμήνου Ιουλίου – Σεπτεμβρίου λαμβάνει ενδιάμεσες τιμές.

- Η εικόνα είναι αντίστροφη για το τρίμηνο Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου, με τη συνεδριακή κίνηση να είναι έντονη στο νησιώτικο χώρο, μέτρια στην Αθήνα και πολύ χαμηλή στην Βόρεια Ελλάδα.
- Για το πρώτο τρίμηνο του έτους η πρωτεύουσα φαίνεται να προσελκύει σημαντική συνεδριακή κίνηση. Όπως όμως σημειώθηκε, για την περίοδο αυτή αρκετά μεγάλα ξενοδοχεία με συνεδριακές εγκαταστάσεις παραμένουν κλειστά.

Καθίσταται σαφές ότι η εποχική κατανομή του συνεδριακού τουρισμού παρουσιάζει υψηλό βαθμό συμπληρωματικότητας προς τη γενική τουριστική κίνηση και μπορεί εύκολα να μετακινείται εποχικά, ανάλογα με την εποχική κατανομή της λοιπής κίνησης.

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η γνώση των όρων που χρησιμοποιούνται στον χώρο της οργάνωσης συνεδρίων είναι απαραίτητη, για τα στελέχη των επιχειρήσεων που προσφέρουν τις σχετικές υπηρεσίες, αλλά και για τους υπευθύνους των εταιριών που θέλουν να διοργανώσουν ένα συνέδριο, ώστε να μπορέσουν να επικοινωνούν σωστά μιλώντας την ίδια γλώσσα και αποφεύγοντας έτσι παρεξηγήσεις.

Συνέδρια

Είναι η συνάντηση ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα και ιδιότητα με σκοπό τη συζήτηση και ανάπτυξη κοινού θέματος και την πιθανή λήψη αποφάσεων.

Η θεματολογία του συνεδρίου καθορίζεται σε γενικές γραμμές απο την κοινή ιδιότητα κάτω απο την οποία συνέρχονται οι συμμετέχοντες. Μπορεί αν αφορά την επιστήμη, την πολιτική, την τεχνολογία, το εμπόριο, η απλώς την ανταλλαγή απόψεων απο ανθρώπους που η μοναδική ευκαιρία να μαζευτούν όλοι μαζί είναι το συνέδριο.

Τα συνέδρια διακρίνονται σε κυρίως συνέδρια, τα οποία απασχολούν και τον μεγαλύτερο αριθμό των συνέδρων και απο άλλα μικρά συνεδριακά τμήματα τα οποία είναι γνωστά σαν συνεδριάσεις επιτρόπων του συνεδρίου.

Convention

Οι ανοιχτές συναντήσεις μεταξύ μελών διεθνών οργανισμών. Κατά τη λήξη τους, συνήθως ανακοινώνονται οι ημερομηνίες και ο προορισμός διεξαγωγής των επομένων.

Association

Ένας μη κυβερνητικός , διεθνής οργανισμός που λειτουργεί ως φορέας εκπροσώπησης ατόμων με κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα, πχ. παγκόσμιος οργανισμός εμπορίου. Συνήθως αριθμούν εκατοντάδες χιλιάδες μέλη που επικοινωνούν μεταξύ τους μέσα απο ειδικές περιοδικές εκδόσεις και καθιερωμένες συναντήσεις.

Cut-off date

Η καταλυτική ημερομηνία για την οριστική κράτηση ή ακύρωση μιας συνεδριακής αίθουσας ή κάποιου αριθμού δωματίων μιας ξενοδοχειακής μονάδας.

Work shops

Αποτελεί μέθοδο εκπαιδευτικής διαδικασίας που επιτρέπει την εμπειριστατωμένη μελέτη κάποιου συγκεκριμένου θέματος. Αφορά συνήθως μεγέθη 15 έως 30 ατόμων που συγκεντρώνονται με σκοπό την επίλυση κάποιου προβλήματος μέσα απο ανταλλαγή απόψεων και συζητήσεων.

Meetings

Αφορά συναντήσεις ενδοεπιχειρησιακού χαρακτήρα και μόνο, οι οποίες δεν έχουν συνεδριακό χαρακτήρα. Αποτελούν τις λεγόμενες επιχειρησιακές ή εταιρικές συναντήσεις.

Ημερίδες

Είναι συναντήσεις πανηγυρικού χαρακτήρα που διαρκούν μια μέρα και περιλαμβάνουν διάφορες διαλέξεις καθώς και χαιρετιστήριες ομιλίες. Συνήθως αφορούν επετείους του φορέα που τις πραγματοποιεί.

Συμπόσια

Αφορούν συνήθως πνευματική τροφή η οποία προσφέρεται με πιο επίσημο τρόπο απο ότι το φόρουμ.

Διασκέψεις (conference) – συνδιασκέψεις

Οι όροι αυτοί είναι συνώνυμοι μεταξύ τους και χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν ένα συνέδριο όταν αυτο περιλαμβάνει συζητήσεις σε μεγαλύτερη διάρκεια και απαιτεί ενεργό συμμετοχή των συμμετεχόντων σε αυτό.

Συσκέψεις

Συναντήσεις λίγων ατόμων και έχουν συνεδριακό χαρακτήρα και είναι γνωστή ως συσκέψεις στρογγυλής τράπεζας. Με τον τρόπο αυτό τα άτομα συμμετέχουν ισότιμα στην συζήτηση καθώς και στην λήψη αποφάσεων πάντα όμως κάτω απο την καθοδήγηση ενός προέδρου.

Name badges

Είναι η ειδική κονκάρδα κάθε συνέδρου η οποία αναγράφει το όνομα του, την ιδιότητα του, την φωτογραφία του, ένα αύξοντα αριθμό και την οποία προμηθεύεται πριν απο την έναρξη στην είσοδο του συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η Ελλάδα λόγω κυρίως των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που διαθέτει είναι σε θέση να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην προσέλκυση σημαντικών διεθνών συνεδρίων. Αυτό θα επέφερε σημαντικά οφέλη όχι μόνο τουριστικά, αλλά και πολιτικά, κοινωνικά, συναλλαγματικά και πολιτιστικά.

Η πολιτιστική κληρονομιά και ειδικότερα η σύνθεση με ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα, αποτελεί κίνητρο για την οργάνωση συνεδρίων στις περιοχές αυτές, με αντικείμενο γνώσεις και επιτεύγματα που έχουν ρίζες στους τόπους αυτούς. Όπως πχ. αθλητικά στην Ολυμπία.

Οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα μας και η υψηλή μέση θερμοκρασία σε σχέση με αυτή που επικρατεί σε άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις, αποτελούν κίνητρο για την διεξαγωγή συνεδρίων και κατά των μηνών που δεν θεωρούνται αιχμής.

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδος, που αποτελεί φυσική γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική, την καθιστά ιδανικό μέρος για την ανάπτυξη συνεδριακής δραστηριότητας.

Σημαντικά συμβάλλει και το ειρηνικό κλίμα που επικρατεί στην χώρα μας, μιας και τα τελευταία χρόνια σε πολλές χώρες επικρατεί τρομοκρατικό κλίμα, μη φιλικό και απειλητικό όχι μόνο προς τους ξένους αλλά και τους ντόπιους κατοίκους, με αποτέλεσμα να διακινδυνεύει η σωματική τους ακεραιότητα και να συμβάλλει αρνητικά σε κάθε μορφή τουριστικής ανάπτυξης.

Επίσης και το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, δηλαδή το Ευρώ, καλλιεργεί ένα αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς στον ευρωπαϊό σύνεδρο, μιας και έχει ήδη εξοικειωθεί στις καθημερινές συναλλαγές του.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Οι προοπτικές ανάπτυξης του επαγγελματικού τουρισμού στην Ελλάδα εμφανίζονται θετικές γιατί σύμφωνα με αντικειμενικές εκτιμήσεις διαθέτει τις περισσότερες και πιο κατάλληλες προϋποθέσεις, οι οποίες είναι:

- Ικανοποιητική ξενοδοχειακή υποδομή, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, η οποία και συνεχώς βελτιώνεται.
- Ικανοποιητικές κλιματολογικές συνθήκες
- Θετική εικόνα στις κυριότερες συναφείς τουριστικές αγορές
- Φυσικές ομορφιές και ποικιλία αξιοθέατων με διασπορά σε όλο τον Ελλαδικό χώρο, με έμφαση στους ήδη καθιερωμένους επιμέρους τουριστικούς προορισμούς της.
- Δημιουργία εκθέσεων – θεσμών με κύρια φροντίδα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, η οποία αποκτά σημαντικές εγκαταστάσεις στην Αθήνα.
- Ευνοϊκή γεωγραφική θέση που συνεχώς, λόγω των εξελίξεων στην περιοχή επιβεβαιώνεται. Η συμμετοχή της στην ΕΟΚ της δίνει την δυνατότητα να αποκομίσει τουριστικά οφέλη προβάλλοντας τα χαρακτηριστικά της

γεωγραφικής της θέσης, που συνιστούν μια ευρωπαϊκή χώρα διαφορετική.

- Χαμηλό κόστος ζωής που επιτρέπει την πραγματοποίηση μεγαλύτερης διάρκειας παραμονής.

Η χώρα μας αποτελεί ήδη καθιερωμένο τουριστικό προορισμό. Το γεγονός αυτό της δίνει την δυνατότητα να αναπτύξει ευκολότερα τις κυριότερες μορφές του επαγγελματικού τουρισμού.

Επίσης διαθέτει αξιόλογο επιστημονικό και επαγγελματικό ανθρώπινο δυναμικό διεθνούς φήμης, με αποτέλεσμα να μπορούν να επηρεάσουν τους φορείς προκειμένου να επιλέγονται ελληνικοί προορισμοί για τις εκδηλώσεις τους.

Η ελληνική ομογένεια διαθέτει πλέον αξιόλογο δυναμικό που διαπρέπει στις επιστήμες, στην πολιτική, σε κυβερνητικές υπηρεσίες και σε διάφορες άλλους τομείς. Η συμβολή τους αυτή συμβάλλει στην επιλογή της χώρας μας ως συνεδριακός προορισμός.

Πηγές: Ελληνικός συνεδριακός τουρισμός και η παραπέρα ανάπτυξη της χώρας – Αθανάσιος Κληρονόμος, εκδόσεις Πάτρα 1996

ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η Ελλάδα δυστυχώς δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών που έχουν αναπτύξει με επιτυχία το συνεδριακό τουρισμό, είτε με την έννοια του αριθμού των μεγαλύτερου μεγέθους συνεδριακών εκδηλώσεων, που καταγράφονται από την ICCA, είτε με την έννοια του μεριδίου της στο παγκόσμιο ή το ευρωπαϊκό σύνολο των συνεδριακών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ίδια πηγή. Η Ελλάδα φαίνεται να συγκεντρώνει το 1-2% του συνολικού αριθμού των συνεδριακών εκδηλώσεων που καταγράφονται από την ICCA τα πρόσφατα χρόνια, μέγεθος συγκρίσιμο περίπου μεταξύ άλλων χωρών και με την Πορτογαλία και το Ισραήλ. Μεταξύ των μεγαλουπόλεων που συγκεντρώνουν αξιόλογη συνεδριακή κίνηση η Αθήνα κατέχει τα τελευταία χρόνια την 30ή θέση με αμέσως επόμενες το Δουβλίνο και την Κωνσταντινούπολη. Η Λισσαβόνα κατέχει της 16^η θέση και η Ιερουσαλήμ την 19^η. Τέλος, από άποψη του βαθμού εξειδίκευσης στον συνεδριακό τουρισμό, όπως αυτό μπορεί να μετρηθεί από το πηλίκο του μεριδίου μιας χώρας στον συνεδριακό και τον συνολικό τουρισμό, η Ελλάδα κατέχει την τελευταία θέση στην Ευρώπη ενώ την πρώτη θέση κατέχει η Φινλανδία.

Η πραγματική εικόνα μπορεί να είναι διαφορετική απ' ό,τι συνάγεται όσων προαναφέρθηκαν, διότι η στατιστική πληροφόρηση δεν παρουσιάζει ούτε την πληρότητα, ούτε την αξιοπιστία που θα επιθυμούσε κανείς. Ειδικότερα θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι η συναγωγή συμπερασμάτων με βάση τα στοιχεία της ICCA, μπορεί να οδηγεί σε υπερεκτίμηση της σχετικής σημασίας του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα για δύο λόγους.

Ο πρώτος αναφέρεται στο γεγονός ότι σε αντιδιαστολή με αρκετές απο τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα ελλείπουν οι συνεδριακές εγκαταστάσεις που έχουν την ικανότητα να φιλοξενήσουν με ανταγωνιστικούς όρους τις μεγάλες συνεδριακές εκδηλώσεις. Τα τελευταία χρόνια τα μεγάλα συνέδρια που οργανώθηκαν είναι μετρημένα στα δάκτυλα των χεριών μας, το ένα απο τα οποία στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. Αν και οι οργανωτές στα σχετικά δελτία αξιολόγησης μετά την περάτωση των σχετικών εκδηλώσεων κρίνουν γενικά ως ικανοποιητική την εξυπηρέτηση, οι εγκαταστάσεις δεν ήταν οι καταλληλότερες. Π.χ. το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας δεν είναι σχεδιασμένο με γνώμονα τις συνεδριακές ανάγκες, έτσι ώστε να απαιτούνται ειδικές δαπάνες διαμόρφωσης για μια χρήση, που βαρύνουν το κόστος χωρίς και με αυτές να θεραπεύονται όλες οι αδυναμίες. Απο την άλλη η συνδυασμένη χρήση περισσότερων μικρότερων μονάδων για την πραγμάτωση μεγάλων συνεδρίων, καθιστά αναγκαίες πολλές μετακινήσεις και δημιουργεί και άλλες δυσκολίες που επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ο δεύτερος λόγος έχει να κάνει με το γεγονός ότι, συγκρίνοντας τον κατάλογο των μονάδων που διαθέτουν συνεδριακές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα, οι οποίες μπορούν να καλύψουν συνεδριακές εκδηλώσεις με αρκετές εκατοντάδες και πολλές εκατοντάδες συνέδρους, με τον κατάλογο των ελληνικών μονάδων-μελών της ICCA, διαπιστώνει κανείς ότι πολλές απο τις πρώτες δεν είναι μέλη και δεν παρέχουν στοιχεία. Αν και δεν είναι γνωστό η έκταση της μη συμμετοχής αξιολογών συνεδριακών μονάδων άλλων χωρών στην ICCA, είναι πολύ πιθανόν ότι αυτή θα είναι μικρότερη απο ότι στην Ελλάδα, ιδίως για τις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Είναι γνωστό ότι στις χώρες αυτές αποδίδεται μεγαλύτερη σημασία στην συμμετοχή στα όργανα του

κλάδου, για λόγους που έχουν να κάνουν κυρίως με τη νοοτροπία και το επίπεδο οργάνωσης.

Βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν έχοντας υπ' όψην διαθέσιμα στοιχεία της πραγματικότητας είναι:

- Ο βαθμός ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα είναι στην καλύτερη περίπτωση μέτριος, μεταξύ άλλων και λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων προσέλκυσης μεγάλων συνεδριακών εκδηλώσεων, λόγω ελλείψεων και αδυναμιών στην σχετική ειδική υποδομή.
- Σε κάθε περίπτωση οι επιδόσεις μας υστερούν κατά πολύ σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, που έχουν κατορθώσει είτε να εξειδικευθούν στο είδος, είτε εν πάση περιπτώσει να προσελκύουν πολύ μεγαλύτερους αριθμούς συνεδριακών εκδηλώσεων.
- Οι δυνατότητες βελτίωσης των επιδόσεων μας στην δραστηριότητα αυτή, εφ' όσον βέβαια συντρέχουν και οι κατάλληλες προϋποθέσεις, πρέπει να είναι αξιόλογες

Τα πιο πάνω φαίνεται να ισχύουν τόσο για την Αθήνα ειδικότερα, αφού μεγάλο μέρος των συνεδριακών εκδηλώσεων συγκεντρώνονται σε μεγάλες πόλεις όσο και για την χώρα γενικότερα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η γεωγραφική κατανομή της συνεδριακής κίνησης είναι αρκετά διαφορετική από την αντίστοιχη κατανομή του γενικού τουρισμού. Όπως φαίνεται από στατιστικές αναλύσεις που μας δίνει η ICCA για τον αριθμό των συνεδριακών εκδηλώσεων, καλές θέσεις κατέχουν η Φιλανδία, η Σουηδία, η Ολλανδία, η Ουγγαρία και η Νορβηγία, το μερίδιο των οποίων στο γενικό διεθνή τουρισμό είναι σχετικά πολύ χαμηλότερη. Ως ένδειξη του μεριδίου μιας χώρας στην διεθνή συνεδριακή κίνηση, χρησιμοποιείται ο αριθμός των συνεδριακών εκδηλώσεων σε αυτήν και ως ένδειξη του μεριδίου της στον τουρισμό συνολικά, οι συναλλαγματικές εισπράξεις όπως δίνονται από το Διεθνή Οργανισμό Τουρισμού.

Τα αίτια του φαινομένου συγκέντρωσης χαμηλού ή υψηλού μεριδίου της συνεδριακής κίνησης μπορεί να ποικίλουν. Φαίνεται όμως να συνοδεύονται κατά τον κύριο λόγο με τους συσχετισμούς μεταξύ της γεωγραφικής κατανομής των πηγών ζήτησης για συνεδριακές υπηρεσίες και των χαρακτηριστικών της από την μια μεριά και των προσπαθειών ανάπτυξης της προσφοράς του είδους αυτών των υπηρεσιών από την άλλη. Με δεδομένο τον πληθυσμό η ζήτηση υπηρεσιών στο συνεδριακό τουρισμό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το επίπεδο διαβίωσης και την οικονομική και κοινωνική οργάνωση, και όχι από τον βαθμό ειδίκευσης στον γενικό τουρισμό. Για λόγους που έχουν να κάνουν με το κόστος αλλά και με την φύση των συνεδριακών εκδηλώσεων, συγκριτικά μεγάλο μέρος τους τείνει να γίνεται στην χώρα προέλευσης της ζήτησης. Επίσης με σχετικά υψηλή την εγχώρια ζήτηση συνεδριακών εκδηλώσεων και σχετικά χαμηλή την εγχώρια αλλά και την ξένη ζήτηση γενικών τουριστικών υπηρεσιών σε χώρες, είναι φυσικό το μερίδιο τους στο

συνεδριακό τουρισμό να είναι υψηλότερο απ'ότι το αντίστοιχο μερίδιο του γενικού τουρισμού.

Υπάρχει και μια άλλη ομάδα σχετικά μικρών χωρών, που περιλαμβάνει κυρίως Βορειοευρωπαϊκές χώρες αλλά και σε άλλες όπως το Ισραήλ και την Ουγγαρία, όπου το σχετικά υψηλό μερίδιο στο συνεδριακό τουρισμό είναι μάλλον αποτέλεσμα παραγόντων, όπως ή καλή γεωγραφική θέση σε σχέση με τις μεγάλες πηγές της ζήτησης ή η επιτυχής προσπάθεια εξειδίκευσης σε αυτό το είδος υπηρεσιών και ανάπτυξη της προσφοράς.

Όσον αφορά την χώρα μας, στην Περιφέρεια πρωτεύουσας συγκεντρωνόταν λίγο παλαιότερα περισσότερο απο το ήμισυ των συνεδριακών εκδηλώσεων, τουλάχιστον του είδους που καταγράφεται απο την ICCA. Τα τελευταία χρόνια το μερίδιο της λοιπής χώρας τείνει σε αύξηση με την πρωτεύουσα να περιορίζεται σε αρκετό λιγότερο απο το ήμισυ της κίνησης. Αυτό είναι αποτέλεσμα και της επέκτασης της συνεδριακής υποδομής στο νησιώτικο κύρια χώρο (Κρήτη, Ρόδος, Κως, κλπ.) σε αντιδιαστολή με την στασιμότητα της πρωτεύουσας. Σε κάθε περίπτωση ο ρόλος της Αθήνας δεν πρέπει να ξενίζει, διότι η συγκέντρωση του είδους αυτού των εκδηλώσεων στα μεγάλα κέντρα είναι φαινόμενο διεθνές, το οποίο μάλιστα σε ορισμένες χώρες λαμβάνει ακόμη πιο έντονο απο την Ελλάδα, πχ. Πορτογαλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ο τουριστικός τομέας στην ελληνική οικονομία έχει ήδη αποκτήσει διαστάσεις τέτοιες ώστε να είναι πλέον δύσκολο να αναμένονται υψηλοί ρυθμοί ποσοτικής του επέκτασης για μακρά περίοδο στα πρότυπα του παρελθόντος. Είναι αποδεκτή εκτίμηση ότι η μεν περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα μπορεί να προκύψει μόνο ως συνισταμένη συνδυασμένων προσπαθειών σε πολλά επίπεδα, με έμφαση και στο ποιοτικό στοιχείο, η δε ανταγωνιστικότητα του προϋποθέτει σταδιακή μετατόπιση από τουριστικά προϊόντα απλών μορφών και μέτριας ποιότητας, σε σχέση με τα οποία η τιμή είναι το αποφασιστικό στοιχείο για την προσέλκυση πελατείας και η ζήτηση για τα οποία θα τείνει να στραφεί σε λιγότερο τουριστικά αναπτυγμένες χώρες, με χαμηλότερο κόστος εργασίας, σε απαιτητικότερα προϊόντα με υψηλότερες εισροές ποιοτικών στοιχείων.

Η ανάπτυξη ενός κλάδου, όπως είναι ο συνεδριακός τουρισμός, αποκτά μεγάλη σημασία έστω και αν δεν αναμένεται να συνεισφέρει εντυπωσιακά σε όγκο στην ανάπτυξη του τομέα. Περιθώρια για την παραμέληση πηγών ανάπτυξης και στηριγμάτων της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα δεν υπάρχουν.

Η συμβολή στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα από την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού μπορεί να αποβεί πολύ μεγαλύτερη από ότι κανείς θα μπορούσε να συμπεράνει εκ πρώτης όψεως, κρίνοντας μόνο από τους αριθμούς επισκεπτών, για τους εξής λόγους:

- Η μέση δαπάνη ανά συνεδριακό επισκέπτη είναι αρκετά μεγαλύτερη απο το μέσο επισκέπτη
- Η ένταση της εποχικότητας του συνεδριακού τουρισμού είναι αρκετά μικρότερη απο το γενικό τουρισμό, το οποίο αποτελεί μεγάλη σημασία για το βαθμό αξιοποίησης του δυναμικού του τομέα και την αποδοτικότητα του
- Ο συνεδριακές εκδηλώσεις δημιουργούν ζήτηση για γενικό τουρισμό με αυξημένη μέση ημερήσια δαπάνη
- Η χωροταξική κατανομή της συνεδριακής κίνησης μπορεί να την καταστήσει αξιόλογο εργαλείο για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών συγκέντρωσης της
- Η συμπεριφορά της ζήτησης συνεδριακών υπηρεσιών διαφέρει απο εκείνη του μαζικού τουρισμού αιχμής, ο οποίος αποτελεί και την κυρίαρχη συνιστώσα της συνολικής ζήτησης
- Η κατανομή της συνεδριακής κίνησης στη διάρκεια του έτους είναι σε αρκετά μεγάλο βαθμό συμπληρωματική και όχι ανταγωνιστική με την κατανομή του γενικού τουρισμού

Συνήθως η εκτίμηση των μελλοντικών τάσεων έχει ως αφετηρία τις εξελίξεις στα σχετικά μεγέθη στο πρόσφατο παρελθόν άλλα και παλαιότερα. Όπως έχει επισημανθεί, τα διαθέσιμα στοιχεία είναι αποσπασματικά και περιορισμένα. Έτσι η προβολή των τάσεων των σχετικών μεγεθών για την Ελλάδα εξελίσσονται προς την κατεύθυνση που αυτό έχει συμβεί σε άλλες χώρες. Ειδικότερα παρουσιάζονται 2 σενάρια.

Βασικό σημείο αφετηρίας για το πρώτο είναι η αύξηση του μεριδίου της χώρας μας στην περίοδο έως και το 2010 στον συνεδριακό τουρισμό απο το σημερινό του επίπεδο, που φαίνεται να υστερεί

σημαντικά σε σχέση με το μέσο όρο. Για το δεύτερο σενάριο γίνεται δεκτό ότι με βάση μια περισσότερο συγκροτημένη προσπάθεια ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού στην προσεχή δεκαετία, η χώρα μας θα κατορθώσει να επιτύχει κάποιο σημαντικό βαθμό εξειδίκευσης στον κλάδο αυτό, με το μερίδιο της να υπολείπεται ακόμη σε πολύ σημαντικό βαθμό του αντιστοίχου μεριδίου σε άλλες χώρες που έχουν επιτύχει εξειδίκευση στο είδος αλλά να είναι λίγο υψηλότερο από το μέσο όρο.

Και στα δύο σενάρια, η ουσία των συμπερασμάτων δεν θα επηρεαζόταν από διαφορετικές αλλά εύλογες εκτιμήσεις ως προς τα σύνολα του τουριστικού τομέα. Ειδικότερα γίνεται δεκτό ότι:

- Ο αριθμός των αλλοδαπών επισκεπτών στην περίοδο 2000-2010 θα εξακολουθήσει να αυξάνεται με ρυθμούς παραπλήσιους με εκείνους της περιόδου 1989-1999, ανεβάζοντας έτσι το σχετικό σύνολο το έτος 2010 στα 16 εκ.
- Ο μέσος αριθμός διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών τουριστών θα εξακολουθήσει να κυμαίνεται γύρω στις δέκα
- Η αναλογία διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες ως ποσοστό του συνόλου των διανυκτερεύσεων σε όλων των ειδών τα καταλύματα θα παραμείνει περίπου στα επίπεδα του έτους 1999
- Η μέση συναλλαγματική δαπάνη ανά διανυκτέρευση και ανά επισκέπτη θα παραμείνει στα επίπεδα του 1999 δηλ. 70 έως 700\$.

Πηγές Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Το μέγεθος και η δυναμική του τουριστικού τομέα, Π.Γ.Παυλόπουλος 1999

Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Η εποχικότητα του τουρισμού στην Ελλάδα, Α.Κ.Τσίτουρας 1998

Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Ο συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα. Προβλήματα, δυνατότητες και πολιτική Λουκάς Α. Αθανασίου 2002

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η συμβολή του Κράτους στην ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού πρέπει να επιζητείται σε τέσσερα κυρίως πεδία:

1. Στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των κρατικών υπηρεσιών τόσο σε σχέση με την παραγωγή δημοσίων υπηρεσιών όσο και σε σχέση με τη ρύθμιση των αγορών και τη λειτουργία της οικονομίας.
2. Στην δημιουργία και την συντήρηση ικανοποιητικής στάθμης οικονομικής και κοινωνικής υποδομής.
3. Στην δημιουργία ειδικής υποδομής για τον συνεδριακό τουρισμό.
4. στην παροχή οικονομικών ενισχύσεων προκειμένου περί δραστηριοτήτων του συνεδριακού κλάδου το κοινωνικό όφελος των οποίων υπερβαίνει το ιδιωτικό όφελος.

Στο βαθμό που στο παρελθόν δικαιολογούνταν επιφυλάξεις για τη σκοπιμότητα της δημιουργίας μεγάλου σύγχρονου συνεδριακού κέντρου στην Αττική, ύστερα απ'όσα έγιναν στην πρωτεύουσα για την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 και με δεδομένο ότι η πιο σημαντική και πλέον ορατή έμμεση ωφέλεια της χώρας από το

‘εγχείρημα’ είναι η ώθηση της ανάπτυξης του τουρισμού, η δημιουργία ενός τέτοιου κέντρου ήταν αναγκαίο συμπλήρωμα.

Για τη δημιουργία και τη λειτουργία σύγχρονων συνεδριακών κέντρων, το ζητούμενο είναι η σύζευξη της οικονομικής επιφάνειας και των πόρων του Κράτους με τους πόρους και τις διαχειριστικές ικανότητες του ιδιωτικού τομέα σε σχήμα που θα είναι προϊόν ειδικής διαπραγμάτευσης. Ασφαλώς το κράτος δεν πρέπει να εμπλακεί σε θέματα διαχείρισης. Αντίθετα πρέπει να επιζητεί τη συνεργασία του ιδιωτικού τομέα διεθνώς και με τρόπο που να δημιουργεί για την πλευρά αυτή ισχυρά κίνητρα για κατάλληλο σχεδιασμό και στη συνέχεια για αποτελεσματική λειτουργία.

Επίσης η δημιουργία δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης για το συνεδριακό τουρισμό στην Ελλάδα, είναι αναγκαία και επιβεβλημένη, καθώς και η κατάρτιση των εργαζομένων για τις δυνατότητες που υπάρχουν και για τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στο συνεδριακό τουρισμό.

Νοούμενα ότι η επιχορήγηση για τη δημιουργία συνεδριακών κέντρων θα εξακολουθεί να είναι ουσιαστική, ιδίως αν ληφθεί υπ’οψη και η σχετική πρακτική διεθνώς, είναι αρκετά ισχυρό ώστε να καλύπτει τις περιπτώσεις στις οποίες οι λοιπές συνθήκες δημιουργούν ικανοποιητικές προϋποθέσεις για την ανάληψη υγιών επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Ο συνεδριακός κλάδος έχει ακόμη στην Ελλάδα περιορισμένες διαστάσεις και για αν αποκτηθεί η ελάχιστη κρίσιμη μάζα παρουσίας και πίεσης στην εκπροσώπηση του, που είναι απαραίτητη για την επίτευξη αποτελεσμάτων, σκόπιμη θα ήταν ίσως και η ένωση δυνάμεων και η εξερεύνηση κοινού τόπου από τους επί μέρους συλλογικούς φορείς. Ο κατακερματισμός της συλλογικής εκπροσώπησης και η απουσία πολλών από αυτήν, την εξασθενίζει και περιορίζει την αποτελεσματικότητά της.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του κράτους και των εξυπηρετήσεων που παρέχει, καθώς και η προβληματική κρατική γραφειοκρατία αποτελούν αιτήματα με μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού και κάθε μορφής ανάπτυξης. Έχει τόσο σημασία για τόσους κλάδους, οι περισσότεροι από τους οποίους κρίνονται σημαντικότεροι από τον συνεδριακό τουρισμό. Ωστε η συνηγορία του κλάδου αυτού του κλάδου προς την επιθυμητή κατεύθυνση να μην μπορεί να προσθέσει πολλά. Είναι όμως χρήσιμη.

Δημιουργία γενικής υποδομής

Βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη μακρόπνοο πρόγραμμα αναβάθμισης της οικονομικής και κοινωνικής υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα. Παρά τις καθυστερήσεις, τα διάφορα προβλήματα και αδυναμίες, τα μεγάλα κενά στην βασική υποδομή σιγά σιγά καλύπτονται. Έτσι από την άποψη αυτή εκπληρώνεται σταδιακά μια από τις βασικές προϋποθέσεις του δημοσίου για ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού.

Ειδικότερα για την ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας τόσο τα έργα που έχουν ενταχθεί στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης όσο και τα πρόσθετα έργα που θα γίνουν, θα βελτιώσουν σημαντικά την εικόνα της πόλης.

Ελλείψεις στην υποδομή της χώρας μας υπάρχουν βέβαια ακόμη πολλές, ιδιαίτερα στις νησιώτικες και πιο απομακρυσμένες

περιοχές, όπου εκτός των άλλων η συγκοινωνιακές υποδομές υστερούν σημαντικά και οι ανάγκες για σωστή κατανομή των πόρων είναι επιβεβλημένη ώστε να αναπτυχθεί ο συνεδριακός τουρισμός.

Σε αρκετά αξιόλογα ξενοδοχειακά συγκροτήματα, όπου υπάρχουν συνεδριακές εγκαταστάσεις, έχουν δημιουργηθεί χώροι υψηλής στάθμης. Είναι βεβαίως αναπόφευκτο το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον ενός συγκροτήματος πολυτελείας να είναι υψηλής στάθμης και να υπερέχει από τον περιβάλλοντα χώρο, ειδικά όταν αυτός δεν έχει κατάλληλα διαμορφωθεί από το ίδιο μας το κράτος, αν και είναι ευθύνη των τοπικών και περιφερειακών αρχών να μεριμνούν για τη βελτίωση των περιβαλλοντολογικών συνθηκών. Δυστυχώς η ιδιωτική φροντίδα μέσα στους ιδιόκτητους χώρους μπορεί μόνο ως ένα σημείο να αντισταθμίσει τις ελλείψεις του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου.

Δημιουργία ειδικής υποδομής

Οι πρωτοβουλίες του κράτους ως προς τη δημιουργία ειδικής υποδομής δυστυχώς υπήρξαν εξαιρετικά περιορισμένες.

Η δημιουργία ενός μεγάλου συνεδριακού κέντρου αποτελεί αίτημα του κλάδου και έχει διατυπωθεί από πολλούς. Θα ήταν σοβαρό λάθος να υποκύψει κανείς στον πειρασμό να ανταποκριθεί στο αίτημα με τρόπους που μπορεί να εξοικονομήσουν πόρους και μπορεί να μειώσουν το κόστος αλλά δεν θα ικανοποιούν με τρόπο ουσιαστικό την ανάγκη. Πχ. από περιγραφές βασικών χαρακτηριστικών και διαστάσεων μεγάλων σύγχρονων συνεδριακών κέντρων σε άλλες πόλεις, είναι φανερό ότι ο υφιστάμενος κτιριακός εξοπλισμός του αεροδρομίου του ελληνικού απέχει πολύ από το να ικανοποιεί τις προδιαγραφές αυτές.

Πολλές φορές η εξοικονόμηση πόρων και ο περιορισμός του κόστους δεν αποτελούν ορθή επιλογή, αφού διαγράφεται ο κίνδυνος οι

εγκαταστάσεις που θα δημιουργηθούν, να θεωρηθούν μη ικανοποιητικές. Το τελικό προϊόν δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι προϊόν συμβιβασμού.

Είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός ενός μεγάλου νέου σύγχρονου συνεδριακού κέντρου πρέπει να ανατεθεί σε ειδικούς καθώς επίσης και ότι προς την κατεύθυνση αυτή είναι απαραίτητο να αξιοποιηθεί πλήρως η εμπειρία και η γνώση των αναγκών του τομέα που έχει σωρευτεί στον κλάδο στην Ελλάδα. Έτσι θα περιοριστεί σημαντικά ο κίνδυνος σοβαρών λαθών.

Ο χαρακτηρισμός ενός νέου σύγχρονου συνεδριακού κέντρου ως υποδομή και όχι ως απλής επιχειρηματικής επένδυσης συνδέεται με το γεγονός ότι με καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, το έργο δυστυχώς δεν φαίνεται εφικτό.

Το ζητούμενο είναι η σύζευξη της οικονομικής επιφάνειας και των πόρων του κράτους με τους πόρους και τις διαχειριστικές ικανότητες του ιδιωτικού τομέα σε σχήμα που θα είναι προϊόν ειδικής διαπραγμάτευσης. Πάνω από όλα είναι αναγκαίο να πείθει το αποτέλεσμα, ότι η αντίστοιχη ανάγκη έχει ικανοποιηθεί με τον κατάλληλο τρόπο. Μόνον έτσι θα προκύψουν τα αναμενόμενα έμμεσα οφέλη από την συμπλήρωση της ειδικής τουριστικής υποδομής.

Πηγες: Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Το μέγεθος και η δυναμική του τουριστικού τομέα. Π.Γ. Παυλόπουλος 1999

Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Η εποχικότητα του τουρισμού στην Ελλάδα. Α.Κ.Τσίτουρας 1998

Ι.Τ.Ε.Π. (Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων) Ο συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα. Εξελίξεις, προβλήματα, δυνατότητες και πολιτική. Λουκής Α. Αθανασίου 2002

ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Ο συνεδριακός τουρισμός διεθνώς και στην Ελλάδα.

1. Απο τα στοιχεία που υπάρχουν, συνάγεται ότι ο συνεδριακός τουρισμός καλύπτει το 3-4% του αριθμού των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών διεθνώς και το 6-7% της συνολικής εισροής τουριστικού συναλλάγματος. Σε αρκετές όμως απο τις μικρότερες βορειοευρωπαϊκές και σε ορισμένες κεντροευρωπαϊκές χώρες καθώς και σε πολλές απο τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ή μεγαλουπόλεις, η οικονομική σημασία του συνεδριακού τουρισμού σε σχέση με τον τουριστικό τομέα ως σύνολο φαίνεται να υπερβαίνει αρκετά τους διεθνείς μέσους όρους που προαναφέρθηκαν.
2. Απο άποψη εξειδίκευσης στο συνεδριακό τουρισμό η χώρα μας φαίνεται να κατέχει μια απο τις τελευταίες θέσεις στην Ευρώπη (1-3% του συνολικού αριθμού των συνεδριακών εκδηλώσεων που καταγράφονται απο την International Meeting Association (ICCA) τα πρόσφατα χρόνια). Γενικά μπορεί να λεχθεί ότι ο βαθμός ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα είναι μέτριος
3. Η πρωτεύουσα φαίνεται να συγκεντρώνει το 40% περίπου της συνολικής συνεδριακής κίνησης τα τελευταία χρόνια, ενώ σημαντικά είναι και τα μερίδια στην Κρήτη, της Δωδεκανήσου και της Μακεδονίας.

4. Τα τελευταία χρόνια , σε παγκόσμιο επίπεδο η συνεδριακή δραστηριότητα αναπτύσσεται σε σχετικά χαμηλούς ετήσιους ρυθμούς. Για την Ελλάδα μας η κίνηση φαίνεται να κυμαίνεται απο έτος σε έτος τα τελευταία χρόνια, χωρίς όμως με σαφή ανοδική ή καθοδική πορεία.
5. Οι κυριότερες πηγές ζήτησης συνεδριακών υπηρεσιών είναι δύο, δηλ. Τα διάφορα είδη οργανώσεων (επιστημονικών, επαγγελματικών, κ.α.) απο την μία μεριά (association market) απο την άλλη, που καλύπτουν κυρίως επιχειρήσεις (corporate market) απο την άλλη, που καλύπτουν μεν μικρότερο μέρος της κίνησης σε αριθμούς αλλά αρκετά μεγαλύτερο μέρος του οικονομικού αντικειμένου, λόγω υψηλότερης κατά κεφαλήν δαπάνης
6. Ο συνεδριακός τουρισμός παρουσιάζει γενικά μικρότερο βαθμό εποχικότητας απο το τουρισμό συνολικά καθώς και εποχική συμπληρωματικότητα με τη μεγάλη μάζα του γενικού τουρισμού.
7. Περίοδος αιχμής της συνεδριακής κίνησης στην Ελλάδα είναι το τρίμηνο Απριλίου – Ιουνίου με περισσότερο απο 40%. Ακολουθεί το τρίμηνο Ιουλίου – Σεπτεμβρίου με 35% περίπου. Το τρίμηνο Ιανουάριο – Μαρτίου η κίνηση είναι χαμηλή με μερίδιο συγκρίσιμο με εκείνο του γενικού τουρισμού.
8. Η μέση ημερήσια δαπάνη ανά συνεδριακό επισκέπτη εμφανίζεται πολλαπλάσια του αντίστοιχου μεγέθους για το γενικό τουρισμό (έως και δεκαπλάσια). Επειδή όμως η μέση διάρκεια παραμονής

των συνεδριακών επισκεπτών τοποθετείται μεταξύ 4 και 5 ημερών και είναι γενικά βραδύτερη απ'ότι συμβαίνει με τον γενικό τουρισμό, η μέση δαπάνη ανα συνεδριακό επισκέπτη εξακολουθεί μεν να είναι υψηλότερη, σε σύγκριση με τον γενικό τουρισμό αλλά σε μικρότερο βαθμό (διπλάσια έως τετραπλάσια).

9. Για τις μεγαλύτερες εκδηλώσεις, το μέσο μέγεθος απο άποψη αριθμού συνέδρων διαμορφώνεται διεθνώς μεταξύ 500 και 1000 ατόμων. Συνολικά όμως στην χώρα μας το μέσο μέγεθος είναι αρκετά μικρότερο.
10. Το μέσο μέγεθος των συνεδρίων στην Ελλάδα υπολείπεται κατά κανόνα πού του διεθνούς μέσου όρου και δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 170 άτομα. Αυτό φαίνεται να συνδέεται και με την σχετικά περιορισμένη προσφορά συνεδριακών χώρων μεγάλης χωρητικότητας καθώς επίσης και με τον γενικά χαμηλό βαθμό ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού στην χώρα μας.
11. Η συμμετοχή σε συνέδριο τείνει να δημιουργήσει πρόσθετη ζήτηση γενικών τουριστικών υπηρεσιών στη χώρα προορισμού, με τρόπους όπως, η επιμήκυνση της διανομής του συνέδρου (συζύγου, τέκνων, κλπ.), για σκοπούς γενικού τουρισμού κ.α.. Σε ορισμένες χώρες για κάθε διανυκτέρευση συνέδρου κατά τη διάρκεια του συνεδρίου μπορεί να προκαλείται μέχρι και μία ακόμη διανυκτέρευση.
12. Η συνολική προσφορά χώρων στη χώρα μας για συνεδριακές εκδηλώσεις άνω των 100 ατόμων εμφανίζεται αρκετά μεγάλη, 150 χιλιάδες θέσεις περίπου. Οι χώροι βέβαια είναι κατά κανόνα

πολύσκοποι και χρησιμοποιούνται συχνά και για πολλά άλλα είδη εκδηλώσεων, όπως εορταστικές εκδηλώσεις, παραστάσεις, διαλέξεις, παρουσιάσεις, κ.α.. Σε κάθε όμως περίπτωση, απο την άποψη της χωρητικότητας της συνεδριακής υποδομής, οι δυνατότητες υποδοχής υπερβαίνουν κατά πολύ τη ζήτηση.

13. Η ύπαρξη και η ικανοποιητική λειτουργία τόσο της γενικής υποδομής όσο και της ειδικής υποδομής και του κατάλληλα εκπαιδευμένου προσώπου – που συναρτώνται και με το γενικότερο επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας ή μιας περιοχής – διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προσέλκυση συνεδριακού τουρισμού.

14. Πέρα απο την ικανοποιητική στάθμη της γενικότερης υποδομής, που απαιτείται για την στήριξη του συνεδριακού τουρισμού, η συμβολή του δημοσίου παίρνει και άλλες ειδικότερες μορφές, οι κυριότερες απο τις οποίες είναι οι εξής:

- Δημιουργία συνεδριακών κέντρων
- Δημιουργία μη κερδοσκοπικών οργανισμών, συχνά με τη συνεργασία και του ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την πληροφόρηση των ενδιαφερομένων και την προβολή μιας πόλης, ώρας ή περιοχής ως τόπου προορισμού για συνεδριακές εκδηλώσεις.
- Δημιουργία συστημάτων πιστοποιημένης εξειδικευμένης κατάρτισης για στελέχη οργάνωσης και διεξαγωγής συνεδριακών εκδηλώσεων είτε μη κερδοσκοπικές οργανώσεις με ή και δίχως την αρωγή του δημοσίου, είτε και απο το δημόσιο.
- Επιδότηση με διάφορες μορφές για ην κάλυψη μέρους του κόστους διεθνών συνεδριακών εκδηλώσεων, έτσι ώστε να

αυξάνεται η ελκυστικότητα της χώρας σε σύγκριση με άλλες ανταγωνίστριες χώρες.

- Επιδότηση των επενδύσεων για τη δημιουργία ειδικής συνεδριακής υποδομής.
- Προβολή και διαφήμιση

15. Στην χώρα μας η πρόοδος από την άποψη των ειδικών μέτρων και της εξειδικευμένης μέριμνας του δημοσίου για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Η κρατική παρέμβαση έχει ουσιαστικά περιοριστεί στην επιδότηση της κατασκευής συνεδριακών κέντρων και εγκαταστάσεων.

16. Σημαντικότερη είναι η πρόοδος από την άποψη της γενικής υποδομής. Με τα έργα και τις λοιπές παρεμβάσεις που εντάσσονται στα διαδοχικά Κοινωνικά Πλαίσια Στήριξης, εξοπλίζεται σιγά σιγά τη χώρα με σύγχρονη υποδομή και βελτιώνεται αποφασιστικά η εικόνα της από την άποψη αυτή. Ειδικότερα, σε ότι αφορά της Πρωτεύουσα, τα έργα για την Ολυμπιάδα βελτίωσαν την υποδομή στην ευρύτερη περιοχή, πράγμα που θα συμβάλει και στην αύξηση της ελκυστικότητας της ως τόπου διεξαγωγής συνεδρίων.

17. Είναι αρκετές οι μονάδες που ακούν μια ενεργή και συγκροτημένη πολιτική παρουσία στις ειδικές αγορές και τα φόρα που έχουν δημιουργηθεί διεθνώς για το συνεδριακό τουρισμό και εκμείευσης πελατείας. Η ως τώρα ανάπτυξη του κλάδου στη χώρα μας είναι κατά κύριο λόγο αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών από την πλευρά της προσφοράς.

18. Η συλλογική όμως δράση του ιδιωτικού τομέα, που όπως δείχνει η διεθνής εμπειρία μπορεί να διαδραματίσει αξιόλογο ρόλο, δεν φαίνεται ακόμη να έχει αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό και μαζί με την ενεργοποίηση του δημοσίου είναι ένα από τα ζητούμενα.

